1. בראשית כח - כט

ויצא יעקב מבאר שבע וילך
יא חרנה: ויפגע במקום וילן שם כי־בא השמש ויקח מאבני
המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא: ויחלם והנה
יב סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי
אלהים עלים וירדים בו: והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני
יג יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה
שכב עליה לך אתננה ולזרעך: והיה זרעך כעפר הארץ
יד ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל־משפחת
האדמה ובזרעך: והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר־תלך
טו והשבתיך אל־האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם־
עשיתי את אשר־דברתי לך: וייקץ יעקב משנתו ויאמר
טז אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי: ויירא ויאמר
יז מה־נורא המקום הזה אין זה כי אם־בית אלהים וזה
שער השמים: וישכם יעקב בבקר ויקח את־האבן אשר־
יח שם מראשתיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על־ראשה:
יט ויקרא את־שם־המקום ההוא בית־אל ואולם לוז שם־העיר
לראשנה: וידר יעקב נדר לאמר אם־יהיה אלהים עמדי
כ ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן־לי לחם לאכל
כא ובגד ללבש: ושבתי בשלום אל־בית אבי והיה יהוה לי
כב לאלהים: והאבן הזאת אשר־שמתי מצבה יהיה בית
אלהים וכל אשר תתן־לי עשר אעשרנו לך: וישא יעקב
א רגליו וילך ארצה בני־קדם: וירא והנה באר בשדה והנה־
ב שם שלשה עדרי־צאן רבצים עליה כי מן־הבאר ההוא
ישקו העדרים והאבן גדלה על־פי הבאר: ונאספו־שמה
ג כל־העדרים וגללו את־האבן מעל פי הבאר והשקו את־הצאן
והשיבו את־האבן על־פי הבאר למקמה: ויאמר להם יעקב
ד אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו: ויאמר להם הידעתם
ה את־לבן בן־נחור ויאמרו ידענו: ויאמר להם השלום לו
ו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם־הצאן: ויאמר הן
ז עוד היום גדול לא־עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו
רעו:
ויהי
כאשר ראה יעקב את־רחל בת־לבן אחי אמו ואת־צאן
לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את־האבן מעל פי הבאר
וישק את־צאן לבן אחי אמו:

ל׳ - לא׳

ויפרץ האיש מאד מאד
מג ויהי־לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים: וישמע
א את־דברי בני־לבן לאמר לקח יעקב את כל־אשר לאבינו
ומאשר לאבינו עשה את כל־הכבד הזה: וירא יעקב את־
ב פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום: ויאמר יהוה אל־
ג יעקב שוב אל־ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך: וישלח
ד יעקב ויקרא לרחל וללאה השדה אל־צאנו:

4. מסכת ברכות דף ל׳ ע״א

רלידוי ריש מתיבתא אמר להו איזיל ואימליך באינשי ביתי אזל ואמר לה ניתא ליה לכד
ביתי אזל ואמליך בדביתהו אמרה ליה
דלמא מעברין לך אמר לה [לשתמש איניש]
יומא חדא בכסא דמוקרא ולמחר ליתבר
אמרה ליה לית לך חוורתא ההוא יומא בר
תמני סרי שני הוה אתרחיש ליה ניסא
ואהדרו ליה תמני סרי דרי חוורתא היינו
דקאמר ר׳ אלעזר בן עזריה הרי אני כבן
שבעים שנה ולא בן שבעים שנה תנא
אותו היום סלקוהו לשומר הפתח ונתנה
להם רשות לתלמידים ליכנס שהיה ר״ג
מכריז ואומר כל תלמיד שאין תוכו כברו
לא יכנס לבית המדרש ההוא יומא אתוספו
כמה ספסלי א״ר יוחנן פליגי בה אבא יוסף
בן דוסתאי ורבנן חד אמר אתוספו ארבע
מאה ספסלי וחד אמר שבע מאה ספסלי
הוה קא חלשא דעתיה דר״ג אמר דלמא
חס ושלום מנעתי תורה מישראל אחזו ליה בחלמיה
חצבי חוורי דמליין קטמא ולא היא ההיא
ליתובי דעתיה הוא דאחזו ליה

דף כ״ט ע״ב

אמר ליה אליהו לרב יהודה
אחוה דרב סלא חסידא לא תרתח ולא תחטי לא תרוי ולא תחטי וכשאתה
יוצא לדרך המלך בקונך וצא מאי המלך בקונך וצא אמר רבי יעקב אמר
רב חסדא זו תפלת הדרך ואמר רבי יעקב אמר רב חסדא כל היוצא לדרך
צריך להתפלל תפלת הדרך מאי תפלת הדרך יהי רצון מלפניך ה׳
אלהי שתוליכני לשלום ותצעידני לשלום ותסמכני לשלום [ו] ותצילני מכף
כל אויב ואורב בדרך ותשלח ברכה במעשי ידי [ו] ותתנני לחן לחסד
ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי [ו] באיי שומע תפלה אמר אביי לעולם
לישתף איניש נפשיה בהדי צבורא היכי
נימא

5. מסכת כתובות קי״ב ע״א

דף קי״ב ע״א

אמר רבי יוחנן משום
רבי אלעזר בר׳ שמעון כל מקום שאתה
מוצא דבריו של רבי אליעזר בנו של רבי
יוסי הגלילי בהגדה עשה אזנך כאפרכסת
לא מדבכם מכל העמים חשק ה׳ בכם
וגו׳ אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל
חושקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע
לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני נתתי
גדולה לאברהם אמר לפני ואנכי עפר ואפר
למשה ואהרן אמר ונחנו מה לדוד אמר
ואנכי תולעת ולא איש אבל עובדי כוכבים
אינן כן נתתי גדולה לנמרוד אמר הבה
נבנה לנו עיר לפרעה אמר מי ה׳ לסנחריב
אמר מי בכל אלהי הארצות וגו׳ לנבוכדנצר
אמר אעלה על במתי עב לחירם מלך צור
אמר מושב אלהים ישבתי בלב ימים

6. ילקוט שמעוני

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו שתוליכנו
לשלום וכו׳

(ז) והקמותי את בריתי.
ומה הוא הברית להיות לך לאלהים:
(ח) לאחוזת עולם. ושם אהיה לכם
לאלהים

הכל (כל ישראל) הדר בחוצה לארץ
כמו שאין לו אלוה:

דף צ״ג ע״א

יהודה הי נצב עליו אמר רבי שמעון
בן לקיש אלמלא מקרא כתוב אי אפשר
לאמרו כארם שמניף על בנו ״הארץ אשר
אתה שוכב עליה וגו׳ ...
... מלמד שקפלה הקב״ה לכל ארץ
ישראל והניחה תחת יעקב אבינו שתהא
נוחה ליכבש לבניו

3. מדרש רבה (ויצא) ...

[לא, ג] ויאמר ה׳ אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך
ולמולדתך. כתיב (תהלים קמב ו) זעקתי אליך ה׳ אמרתי אתה
מחסי חלקי בארץ החיים, והלא אין ארץ החיים אלא צור
וחברותיה תמן שבעה תמן זולא, ואת אמרת חלקי בארץ
החיים, אלא ארץ שמתיה חיים תחלה לימות המשיח. ריש
לקיש בשם בר קפרא מיתי לה מהכא (ישעיה מב ה) נתן נשמה
לעם עליה ורוח להלכים בה.
אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה
אמרת חלקי בארץ החיים, שוב
אל ארץ אבותיך, אביך מצפה לך
אמך מצפה לך אני בעצמי מצפה
לך.

ר׳ אמי בשם ריש לקיש אמר
נכסי חוצה לארץ אין בהם ברכה אלא משתשוב אל ארץ
אבותיך אהיה עמך, הכא את אמר ואהיה עמך, ולהלן את
אמר (שמואל־ב ז ט) ואהיה עמך בכל אשר הלכת, אלא דוד על
ידי שהוא מפרנס את ישראל היה אומר לו ואהיה עמך
בכל אשר הלכת, אבל יעקב על ידי שהוא מפרנס את ביתו
הוא אומר לו שוב אל ארץ אבותיך וגו׳.

8. מלבי״ם בראשית ל״ג

וישמע. כ״ז שהיה גזרה ה׳ ורצונו שיהיה יעקב בבית לבן, לא הגה אליו כל רע וימצא חן בעיני הכל, ועתה שהגיע העת שישוב לביתו, שמע כי בני לבן יתחילו לחשוד אותו ומתרעמים
(ג) ויאמר ה׳ אל יעקב. הודיעו שזה בעבור שבא העת שיצא מבית לבן ויוצא, אם בעבור שהוא צריך קדושה, אם בעבור שהוא מולדתו ושם בית אביו, ושם יהיה ה׳ עמו, ולכן כלתה השגחת ה׳ שלא פה וכולם מתנגדים לו:

7. "בן איש חי" בראשית ה׳

שלש מתנות טובות נתן הקב״ה לישראל. כ״ל כש״ד
הא דנתנם ע״י יסורין לנסות את האדם.

הנה הוא נבחן בזה, דאם
מרוצה לסבול יסורין בעבור להשיג התורה ה״ז לומד לש״ש
ואע״פ שהשי״ת יודע לבו של אדם מנסהו כדי להראות
כוונת לבבו לב״ד של מעלה ולהרבות שכרו.

וכן ארץ ישראל
הניתן ע״י יסורין לנסות את האדם אם לאכול מפריה
ולשבוע מטובה הוא צריך, או אם בעבור קדושתה וקיום
המצות התלויים בה הוא רודף אחריה לשבת בה, וכזה
נבחנו ישראל ע״י היסורין של דבוי המסעות אם קיים בהם
ש״מ בעבור הנאתם רוצים ליכנס לה, ואם אין קיים בהם
מוכח דבעבור קיום רצונו יתברך וקיום מצותיו הם רוצים
ליכנס, ולכך כיון שהולכים ע״פ רצון השי״ת כי על פי ה׳
יחנו ועל פי ה׳ יסעו, לכן אין קיים ברבוי המסעות

וכן עוה״ב. והנה אם הוא עוסק בתורה ומצות
לש״ש כדי לקיים מצותיו יתברך ורצונו, אם שולח לו הקב״ה
יסורין ויודע ומאמין כי כך רצונו יתברך לקבל יסורין אלו,
אע״פ שהוא מתמעט הללו שכר עוה״ב, אין לב לו, ואדרבה
שמח הוא בזה מפני שהוא מקיים רצונו יתברך בקבלת
יסורין אלו ע״י לעה״ב.

2. צפניה א׳

והיה בעת ההיא אחפש
יב את־ירושלם בנרות ופקדתי על־האנשים הקפאים על־
שמריהם האמרים בלבבם לא־ייטיב יהוה ולא ירע: •••
קרוב יום־יהוה הגדול קרוב
ומהר מאד קול יום יהוה מר צרח שם גבור: •••
טו יום עברה היום ההוא ... יום שופר ותרועה על הערים הבצרות ועל
טז הפנות הגבהות: והצרתי לאדם והלכו כעורים כי ליהוה
יז חטאו ושפך דמם כעפר ולחמם כגללים: גם־כספם גם־
יח זהבם לא־יוכל להצילם ביום עברת יהוה ובאש קנאתו
תאכל כל־הארץ כי־כלה אך־נבהלה יעשה את כל־ישבי
א הארץ: צפניה ב׳ התקוששו וקושו הגוי לא נכסף:
ב בטרם לדת חק כמץ עבר יום בטרם | לא־יבוא עליכם
חרון אף־יהוה בטרם לא־יבוא עליכם יום אף־יהוה: בקשו
ג את־יהוה כל־ענוי הארץ אשר משפטו פעלו בקשו־צדק
בקשו ענוה אולי תסתרו ביום אף־יהוה: כי עזה עזובה
ד תהיה ואשקלון לשממה אשדוד בצהרים יגרשוה ועקרון
ה תעקר: הוי ישבי חבל הים גוי כרתים דבר־
יהוה עליכם כנען ארץ פלשתים והאבדתיך מאין יושב:

צפניה סוף ד׳, 2

טו זאת העיר העליזה היושבת לבטח האמרה בלבבה
אני ואפסי עוד איך | היתה לשמה מרבץ לחיה כל עובר
ג א עליה ישרק יניע ידו: הוי מראה ונגאלה העיר
ב היונה: לא שמעה בקול לא לקחה מוסר ביהוה לא בטחה
ג אל־אלהיה לא קרבה: שריה בקרבה אריות שאגים שפטיה
ד זאבי ערב לא גרמו לבקר: נביאיה פחזים אנשי בגדות
כהניה חללו־קדש חמסו תורה: המשך צפניה
ח לכן חכו־לי נאם־יהוה ליום קומי לעד כי משפטי לאסף גוים לקבצי ממלכות לשפך עליהם זעמי כל חרון אפי כי באש קנאתי תאכל כל־הארץ:
יא ביום ההוא לא תבושי מכל עלילתיך אשר פשעת בי
כי־אז | אסיר מקרבך עליזי גאותך ולא־תוספי לגבהה עוד
בהר קדשי: והשארתי בקרבך עם עני ודל וחסו בשם
יהוה: שארית ישראל לא־יעשו עולה ולא־ידברו כזב
ולא־ימצא בפיהם לשון תרמית כי־המה ירעו ורבצו ואין
מחריד:
יד רני בת־ציון הריעו ישראל שמחי ועלזי
טו בכל־לב בת ירושלם: הסיר יהוה משפטיך פנה איבך מלך
ישראל | יהוה בקרבך לא־תיראי רע עוד: ביום
טז ההוא יאמר לירושלם אל־תיראי ציון אל־ירפו ידיך: יהוה
יז אלהיך בקרבך גבור יושיע ישיש עליך בשמחה יחריש
באהבתו יגיל עליך ברנה:

9. מוסר אבין - מ׳זלא היהוה

יב. מי שמתאמץ לזכות להסרת הגאוה מלבבו יזכה לאהבת ארץ־ישראל.

יג. האוהב את ארץ־ישראל באמת יזכה לשנא את הגאוה.